

EBA/GL/2026/02

13. 2. 2026

Smernice

o sorazmernih metodah za ugotavljanje razpršenosti (portfelja)
izpostavljenosti na drobno v skladu s členom 123(1) Uredbe (EU)
št. 575/2013

1. Obveznosti glede skladnosti in poročanja

Vloga teh smernic

1. Dokument vsebuje smernice, izdane v skladu s členom 16 Uredbe (EU) št. 1093/2010¹. V skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 si morajo pristojni organi in finančne institucije na vsak način prizadevati za upoštevanje smernic.
2. V smernicah je predstavljeno stališče organa EBA o ustreznih nadzorniških praksah v Evropskem sistemu finančnega nadzora oziroma o tem, kako bi bilo treba zakonodajo Unije uporabljati na določenem področju. Pristojni organi iz člena 4(2) Uredbe (EU) št. 1093/2010, za katere smernice veljajo, bi jih morali upoštevati tako, da jih ustrezno vključijo v svoje prakse (npr. s spremembo svojega pravnega okvira ali nadzorniških postopkov), tudi če so smernice namenjene predvsem institucijam.

Zahteve glede poročanja

3. Pristojni organi morajo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 do 19.05.2026 organ EBA uradno obvestiti, ali ravnajo oziroma ali nameravajo ravnati v skladu s temi smernicami, ali pa mu sporočiti razloge za njihovo neupoštevanje. Če pristojni organi uradnega obvestila ne bodo poslali do tega roka, bo organ EBA štel, da smernic ne upoštevajo. Uradna obvestila je treba poslati na obrazcu, ki je na voljo na spletnem mestu organa EBA, z navedbo sklica „EBA/GL/2026/02“. Predložiti jih morajo osebe, ki so pooblaščenice za poročanje o skladnosti v imenu svojih pristojnih organov. Organu EBA je treba sporočiti tudi vsako spremembo stanja glede upoštevanja smernic.
4. Uradna obvestila bodo v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 1093/2010 objavljena na spletnem mestu organa EBA.

¹ Uredba (EU) št. 1093/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o ustanovitvi Evropskega nadzornega organa (Evropski bančni organ) in o spremembi Sklepa št. 716/2009/ES ter razveljavitvi Sklepa Komisije 2009/78/ES (UL L 331, 15.12.2010, str. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/1093/oj>).

2. Vsebina, področje uporabe in opredelitev pojmov

Vsebina

5. V teh smernicah so v skladu s členom 123(1) Uredbe (EU) št. 575/2013, kakor je bila spremenjena z Uredbo (EU) 2024/1623, določene sorazmerne metode za ugotavljanje razpršenosti, v skladu s katerimi se izpostavljenost šteje za eno od velikega števila podobnih izpostavljenosti, kot je določeno v točki (c) člena 123(1) Uredbe (EU) št. 575/2013.

Področje uporabe

6. Pristojni organi bi morali smernice uporabljati v skladu s področjem uporabe člena 123(1) Uredbe (EU) št. 575/2013.

Naslovniki

7. Smernice so namenjene pristojnim organom, kot so opredeljeni v členu 4, točka 2(i), Uredbe (EU) št. 1093/2010, in finančnim institucijam, kot so opredeljene v členu 4, točka 1, navedene uredbe.

Opredelitev pojmov

8. Če ni določeno drugače, imajo pojmi v teh smernicah enak pomen kot pojmi, ki se uporabljajo in so opredeljeni v Uredbi (EU) št. 575/2013. Poleg tega se uporabljajo še naslednje opredelitve pojmov:

Primerna izpostavljenost na drobno	<i>Vsaka izpostavljenost, ki izpolnjuje zahteve iz člena 123(1), točke (a), (b) in (d), Uredbe (EU) št. 575/2013.</i>
Listinjena izpostavljenost	<i>Vsaka izpostavljenost v okviru listinjenja, pri katerem se za izpostavljenosti, ki izhajajo iz pozicije v tem listinjenju, uporabi utež tveganja v skladu s poglavjem 5 dela 3 naslova II Uredbe (EU) št. 575/2013.</i>
Nelistinjena izpostavljenost	<i>Vsaka izpostavljenost, za katero se uporabi utež tveganja v skladu s poglavjem 2 dela 3 naslova II Uredbe (EU) št. 575/2013. Zaradi jasnosti to vključuje izpostavljenosti, ki so del listinjenega portfelja, kadar prenos pomembnega deleža kreditnega tveganja ni bil dosežen.</i>

3. Izvajanje

Datum začetka uporabe

9. Te smernice se začnejo uporabljati 19.05.2026.

4. Sorazmerne metode za ugotavljanje razpršenosti (portfelja) izpostavljenosti na drobno

10. Za namene člena 123(1), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013 bi se morala izpostavljenost šteti za eno od velikega števila izpostavljenosti s podobnimi lastnostmi, tako da so tveganja, povezana s tako izpostavljenostjo, znatno zmanjšana, če spadajo v dovolj razpršen portfelj v skladu z odstavkom 11.
11. Portfelj bi se moral šteti za dovolj razpršenega, če razmerje med vsoto vrednosti velikih primernih izpostavljenosti na drobno, kot je opredeljeno v odstavku 12, in vsoto vrednosti vseh primernih izpostavljenosti na drobno ne presega 10 %.
12. Primerna izpostavljenost na drobno bi se morala šteti za veliko primerno izpostavljenost na drobno, kadar razmerje med njeno vrednostjo in vsoto vrednosti vseh primernih izpostavljenosti na drobno presega prag 0,2 %. Za namene določanja velikih primernih izpostavljenosti na drobno bi morala institucija primerne izpostavljenosti na drobno do posamezne stranke ali skupine povezanih strank, kot je primerno, obravnavati kot eno samo izpostavljenost in sešteti njihove vrednosti.
13. Institucija bi morala najprej oceniti, ali portfelj, sestavljen iz vseh primernih izpostavljenosti na drobno, izpolnjuje pogoj iz odstavka 11.
14. Če portfelj, sestavljen iz vseh primernih izpostavljenosti na drobno, ne izpolnjuje pogoja iz odstavka 11, lahko institucija iz njega izključi eno ali več velikih primernih izpostavljenosti na drobno, kot so opredeljene v odstavku 12.
15. Portfelj, ki je nastal z izključitvijo izpostavljenosti v skladu z odstavkom 14, se šteje za dovolj razpršenega, če izpolnjuje pogoj iz odstavka 11.

16. Za izpostavljenost, izključeno v skladu z odstavkom 14, se ne bi smelo šteti, da je ena od velikega števila izpostavljenosti s podobnimi lastnostmi za namene člena 123(1), točka (c), Uredbe (EU) št. 575/2013.
17. V primeru portfelja, ki vključuje listinjene izpostavljenosti, bi bilo treba v skladu s členom 255(6) Uredbe (EU) št. 575/2013 oceno skladnosti s pogojem razpršenosti iz odstavka 11 izvesti v zvezi z osnovnimi izpostavljenostmi na drobno iz naslova listinjenja, kot če te osnovne izpostavljenosti ne bi bile listinjene. Zato se razmerje iz odstavkov 11 in 12 ne bi smelo izračunati za celoten portfelj primernih izpostavljenosti na drobno, temveč bi moral biti izračun opravljen ločeno za tri podportfelje. Natančneje to pomeni:
- a) Za podportfelj, ki ga sestavljajo nelistinjene izpostavljenosti, morata števec in imenovalec vključevati samo nelistinjene izpostavljenosti.
 - b) Za podportfelj, ki ga sestavljajo listinjene izpostavljenosti, pri katerih institucija nastopa v vlogi originatorja, morata števec in imenovalec vključevati tako listinjene izpostavljenosti kot tudi vse nelistinjene izpostavljenosti.
 - c) Za podportfelj, ki ga sestavljajo listinjene izpostavljenosti, pri katerih institucija nastopa v vlogi investitorja, morata števec in imenovalec vključevati le osnovne listinjene izpostavljenosti.
18. Ne glede na odstavek 17 lahko institucije, kadar nastopajo v vlogi investitorjev, namesto tega za listinjene izpostavljenosti uporabijo naslednje usmeritve: zgoraj opisana ocena razpršenosti bi se morala šteti za samodejno izpolnjeno v primeru pozicije v listinjenju institucionalnega investitorja, v kolikor je ta sestavljena iz osnovnih izpostavljenosti, za katere se v skladu z zahtevami glede skrbnega pregleda in preglednosti iz členov 5 in 7 Uredbe (EU) 2017/2402 v predlogah iz člena 7 navedene uredbe ne zahtevajo informacije o dolžniku in vrednosti osnovnih izpostavljenosti zadevnih pozicij v listinjenju. To odstopanje bi se moralo uporabljati samo v primerih, kadar predloge, ki so predpisane v členu 7(4) Uredbe (EU) 2017/2402, ne predvidevajo informacij o dolžniku in velikosti dolžnika.